

Razvoj slovenske medicinske periodične publicistike

Development of slovene medical periodical press

Dušan Sket

Izvleček

Slovenska medicinska periodična publicistika se je začela z dogovorom med »Društvom zdravnikov na Kranjskem« in »Sborom liečnika kraljevina Hrvatske i Slavonije« leta 1909, da bodo slovenski zdravniki objavljali v reviji *Liječnički vjesnik* v slovenskem jeziku. Od leta 1909 do leta 1929, ko je začela izhajati slovenska revija *Zdravniški vestnik*, so slovenski zdravniki v *Liječničkem vjesniku* objavili 105 strokovnih člankov v slovenskem jeziku. Z izhajanjem nove slovenske revije se je objavljanje v *Liječničkem vjesniku* močno zmanjšalo. *Liječnički vjesnik* je bil pomemben katalizator razvoja slovenske medicinske besede in periodike.

Abstract

Slovene medical periodical publishing started in 1909 with the agreement between the »Society of Physicians in Carniola« and the »Society of Physicians of the Kingdom of Croatia-Slavonia«. The agreement enabled Slovenian physicians to publish their articles in the Croatian journal *Liječnički vjesnik* in the Slovene language. *Liječnički vjesnik* was an essential catalyst for developing the Slovene medical language and press. From 1909 to 1929, when the Slovenian journal *Zdravniški vestnik* started, 105 professional articles were published in *Liječnički vjesnik*. With the appearance of the new Slovenian journal, the publishing in *Liječnički vjesnik* markedly declined.

1 Uvod

Medicinska publicistika in strokovna terminologija v nacionalnem jeziku se je pri velikih narodih razvijala skozi stoletja. Za slovensko medicinsko publicistiko in strokovno terminologijo pa to ne velja, saj sta se obe razvili v nekaj desetletjih. Prve slovenske medicinske

publikacije so bili učbeniki za babice že ob koncu 18. stoletja. Nacionalna zavest pri zdravnikih se je začela oglašati v drugi polovici 19. stoletja. Večinoma so bili slovenski zdravniki diplomanti dunajske, redkeje graške, medicinske fakultete, vajeni nemške terminologije

Medicinska fakulteta, Univerza v Ljubljani, Ljubljana, Slovenija

Korespondenca / Correspondence: Dušan Sket, e: dusan_sket@t-2.net

Ključne besede: zgodovina medicine; slovenski medicinski jezik; periodična publicistika; *Liječnički vjesnik*; *Zdravniški vestnik*

Key words: history of medicine; Slovene medical language; periodical press; *Liječnički vjesnik*; *Zdravniški vestnik*

Prispelo / Received: 22. 1. 2022 | **Sprejeto / Accepted:** 17. 2. 2022

Citirajte kot/Cite as: Sket D. Razvoj slovenske medicinske periodične publicistike. *Zdrav Vestn.* 2023;92(1-2):93-7. DOI: <https://doi.org/10.6016/ZdravWestn.3376>

Avtorske pravice (c) 2023 Zdravniški Vestnik. To delo je licencirano pod Creative Commons Priznanje avtorstva-Nekomercialno 4.0 mednarodno licenco.

(1). Tudi redki med njimi, ki so objavljali strokovna dela, so pisali v nemškem jeziku in objavljali v avstrijski strokovni periodiki, npr. Alfred Valenta (2) in Edo Šlajmer (3). S krepitvijo nacionalne zavesti so se kranjski zdravniki združili leta 1861 najprej v »Zdravniškem bralnem društvu« (Ärztlicher Leseverein) v Ljubljani, ki se je naslednje leto (1862) preimenovalo v »Društvo zdravnikov na Kranjskem« (Verein der Ärzte in Krain) (4). Društvo je imelo svojo knjižnico, gostovali pa so v prostorih Deželne civilne bolnice v Ljubljani. Na svojih sestankih so imeli predavanja tako v nemškem kot slovenskem jeziku. Niso pa imeli strokovne revije, da bi v njej objavljali v slovenskem jeziku. Slovenska publicistika se je omejila na prosvetljevalno literaturo, bodisi na zdravstvene priročnike bodisi na objave v dnevnikih časopisih ali nestrokovnih revijah (5). Za razvoj strokovnega slovenskega jezika pa so zdravniki pogrešali slovensko strokovno revijo. Članek predstavi razvoj slovenske strokovne publicistike s posebnim ozirom na medicinsko periodiko.

2 Metode

Za podroben pregled slovenske periodične medicinske publicistike od prvih začetkov do leta 1941 smo pregledali in analizirali objave slovenskih zdravnikov v Liječniškem vjesniku v obdobju 1883–1941 in objave v Zdravniškem vestniku v obdobju 1929–1941. Opravili smo:

- pregled strokovne publicistike kranjskih oz. slovenskih zdravnikov od prvih objav, najprej v hrvaškem, nato pa v slovenskem jeziku v Liječniškem vjesniku, do leta 1941;
- podroben pregled s kratko oznako vsebine publikacij za obdobje do začetka prve svetovne vojne leta 1914;
- pregled števila publikacij v slovenskem jeziku v Liječniškem vjesniku od leta 1919, tj. od ustanovitve Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, do leta 1928;
- pregled in primerjavo števila slovenskih publikacij v Zdravniškem vestniku in Liječniškem vjesniku od leta ustanovitve Zdravniškega vestnika 1929 do leta 1941.

Pregled in analizo publikacij je omogočil prosto dostopni spletni arhiv revije Liječnički vjesnik, ki ga ureja Point d. o. o., Varaždin, Hrvaška (6), in arhiv Zdravniškega vestnika v Digitalni knjižnici Slovenije (7).

3 Rezultati

1877–1914

Liječnički vjesnik je izšel s prvo številko leta 1877 kot Liječnički viestnik, »Organ sboru liječnika kraljevina Hrvatske i Slavonije«. Zbor zdravnikov Hrvatske in Slavonije se je konstituiral leta 1874. Med častnimi člani tega Zbora najdemo tudi ime »Dr. Vjekoslav Valenta, profesor u Ljubljani« (8). Na Kranjskem je bil ta ginekolog in porodničar češkega rodu znan kot Alojzij Valenta pl. Marchthurn (1830–1918). Bil je med ustanovitelji »Društva zdravnikov na Kranjskem« (1861) in ravnatelj porodnišnice v Deželni bolnici v Ljubljani (1). Prvi članek s Kranjske najdemo pod imenom tega avtorja leta 1886 z naslovom: »Sniet (Gangraena) mje-hura sa perforacijom u tanko crievo kod retroflexije tegotne maternice« (9). V naslednji številki je Valenta objavil še en tak primer (10). Leta 1891 objavi Valenta članek o preprečevanju gonokoknega vnetja oči s Credéjevimi kapljicami. V članku se zavzema za to, da bi kapljice lahko ordiniral samo zdravnik, ne pa babica (11). Leta 1894 se pojavi nov avtor iz Ljubljane, kirurg primarij Edo Šlajmer, s člankom »Slučaj pyloroplastike« s tremi ilustracijami (12). Leta 1901 objavi Šlajmer članek o primeru možganskega abscesa po vnetju srednjega ušesa (13), v naslednji številki pa članek »Lithopaedion« (14). Istega leta poroča dermatolog Vinko Gregorič, primarij Deželne bolnice v Ljubljani, o 10 dermatoveneroloških primerih (15). Leta 1902 objavi ljubljanski mestni fizik Ivan Kopriva (Ivan Kopriva) poročilo o epidemiji trebušnega tifusa v topniški vojašnici v Ljubljani (16). Istega leta poroča Šlajmer o primeru vbodne in primeru strelne poškodbe srca pri samomorilnih osebah (17), leta 1904 pa o apendicitisu (18). Leta 1905 objavi Šlajmer razpravo o problematiki operacije ingvinalne hernije (19).

Do leta 1905 so vsi ti navedeni strokovni članki zdravnikov s Kranjske izšli v hrvaškem jeziku. Bilo jih je 11. Leta 1909 je bil sklenjen dogovor med »Društvom zdravnikov na Kranjskem« in »Zborom liječnika kraljevina Hrvatske i Slavonije«, da postane Liječnički vjesnik tudi glasilo kranjskih zdravnikov (4). Tega leta so objavili prvi slovenski članek šolskega zdravnika Mavricija Rusa »Vpeljava šolskih zdravnikov v Ljubljani« (20). Leta 1910 objavi Šlajmer še en članek v dveh delih v hrvaškem jeziku o peritonitisu zaradi perforacije črevesa (21,22). Odtlej pa pišejo slovenski avtorji v svojem jeziku. Leta 1910 najdemo tudi poročilo prosekotorja Janeza Plečnika »Zanimivi

slučaji iz prosektorske prakse« (23) ter poročilo Demetra Bleiweis-Trsteniškega, ki je bil takrat mestni fizik v Ljubljani, o pacientu s popolnim *situs viscerum inversus* (24). Leta 1910 se pojavi nov avtor, psihiater Fran Göstl, ki piše o zdravniških spričevalih za sprejem v »blaznico« (25). Leta 1911 naletimo na obsežno razpravo prvega slovenskega fiziologa Avgusta Levičnika (v nadaljevanjih v treh številkah) o uporabnosti Krönigove metode perkusije pljučnih konic za praktičnega zdravnika (26-28). Istega leta poroča primarij Vinko Gregorič o primeru lepree v Ljubljani (29) ter o novem zdravilu za sifilis, imenovan spojina Ehrlich-Hata 606 ali Salvarsan (30). Veliko objavljenih člankov so pred objavo predstavili na predavanjih za »Društvo zdravnikov na Kranjskem«.

Poseben dogodek pa je napočil s »Slavnostno številko prigodom petdesetletnice društva zdravnikov na Kranjskem« dne 23. maja 1912. Celotna številka je obsegala 25 strokovnih člankov in prikazov, uvodnik predsednika društva Demetra viteza Bleiweis-Trsteniškega v slovenskem jeziku in uvodni pozdrav »Zbora liječnika kraljevine Hrvatske i Slavonije« bratskemu društvu iz Kranjske. Objavljene članke lahko razdelimo v več skupin: memoarski, strokovno-klinični, javnozdravstveni in zgodovinski članki ter prikazi javnih bolniških zavodov na Kranjskem.

Memoarski članki obravnavajo razvoj medicine v svetu in Avstro-Ogrski monarhiji v 50. letih od ustanovitve »Društva zdravnikov na Kranjskem« (31) ter zgodovino »Društva zdravnikov na Kranjskem« (32). Strokovno-klinični članki opisujejo problematiko apendicitisa (33-35), jacksonskih napadov (36), tumorjev hipofize (37), hiperplazije prostate (38), ileusa (39), navadnega lupusa (40), revmatične disfagije (41) in karcinoma *papillae Vateri* (42). Javnozdravstveni članki obravnavajo javno zdravstvo v Ljubljani (43), pojavljanje raka v Ljubljani (44), strojne poškodbe delavcev (45), psihiatrijo za praktičnega zdravnika (46), problematiko legarja (abdominalnega tifusa) na Kranjskem (47) in protialkoholno gibanje (48). Strani, namenjene javnim bolniškim zavodom na Kranjskem, predstavijo dobrodelne zavode (49), Deželno blaznico Studenec (50), bolnišnice v Novem mestu (51,52), Krškem (53) in Postojni (54). Zgodovinski članek hrvaškega duhovnika slovenskega rodu Janka Barleta govori o zdravstveni tematiki v Valvasorjevi »Slavi vojvodine Kranjske« (55). Zanimanje vzbudi članek Obrada Maksimovića, praktičnega zdravnika iz Karlovcev, z naslovom »Prinos k Jacksonovi epilepsiji« (36). Članek je objavljen v slovenščini, ker je bil Maksimović bivši sekundarij Deželne civilne bolnice v Ljubljani.

Po izidu slavnostne »kranjske« številke Liječniškega vjesnika so slovenski zdravniki nadaljevali objave v tej reviji, saj je bila to za njih do ustanovitve Zdravniškega vestnika edina možnost objavljati strokovne članke v slovenskem jeziku.

Leta 1913 piše Otmar Krajec o vpletenosti alkohola v poškodbe in nezgode (56), Avgust Levičnik pa o povezavi med alkoholom in tuberkulozo (57). Istega leta Vinko Gregorič ponovno piše o zdravljenju sifilisa s Salvarsanom in o možnih zapletih po tem zdravljenju (58) ter o laboratorijskem urinskem testu za razlikovanje eksantema pri škrlatinki od drugih podobnih eksantemov (59). Pred izbruhom prve svetovne vojne objavi ljubljanski zobozdravnik Edvard Bretl članek o modernih zobozdravniških operacijah (60). Tudi slovensko zobozdravstvo že obvladuje sodobno terminologijo. Prva svetovna vojna prekine objavlanje slovenskih zdravnikov. Od leta 1909 do leta 1914 je izšlo 39 člankov v slovenskem jeziku. Potem je objavlanje mirovalo do leta 1919.

1919–1928

Leto 1919 pa v novi Kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev prinese pravi naval slovenskih člankov. Prvi je nedvomno aktualni članek socialno usmerjenega pediatra Matije Ambrožiča o skrbi za otroke in otroških bolnicah (61). Sledi mu kirurg Mirko Černič s polemičnim člankom o vojaških zdravnikih (62). Iz Kranja je poslal prispevek o Wassermannovi reakciji dermatovenerolog dr. Pavel Šavnik (63), habilitiran na Medicinski fakulteti v Pragi. Šavnik je bil leta 1924 imenovan za profesorja na Medicinski fakulteti v Zagrebu, a je istega leta preminil. Psihiater Ivan Robida je objavil dva članka o živčnih in duševnih boleznih po preboleli influenci (64,65), članek o psihotični reakciji ob zastrupitvi z atropinom (66) in članek o nemirnih nogah pri nekaterih tuberkuloznih bolnikih (danes bi temu rekli sindrom nemirnih nog) (67). Istega leta 1919 so objavljali še nevropsihiater Alfred Šerko o problemih psihiatrije (68), internist Ivan Jenko o kazuistiki internega oddelka ljubljanske Deželne bolnice (69) in mariborski internist Ivan Matko st. o malariji (70) ter problemih prostitucije v Sloveniji (71). Članek obravnava probleme prostitucije po zaprtju javnih hiš (bordelov) z dekretom Deželne vlade za Slovenijo, doda zgodovinski pregled problematike in opisuje zdravstvene probleme v zvezi s prostitucijo.

Od leta 1919 do leta 1928 je bilo v Liječniškem vjesniku objavljenih 66 slovenskih člankov; po številu objav so izstopali ortoped Fran Minař, nevropsihiatra Ivan Robida in Fran Göstl, oftalmolog Leopold Ješe in kirurg Mirko Černič.

Josip Cholewa, zdravnik v brežiški bolnici, kjer je ustanovil onkološki eksperimentalni laboratorij, je leta 1925 poročal o svoji metodi indukcije kožnega tumorja pri beli miši z mazanjem s katranom. Nastali tumor je lahko presadil na drugo žival (72). Sanitetni major Andrej Arnšek iz Mostarja je leta 1926 v slovenskem jeziku poročal o svojih izkušnjah, kako upočasniti napredovanje jetike z neposrednim vnosom tuberkulina v limfno žlezo (73). Slovenska fiziologinja Božena Korkalj-Kowalevska, poročena v Varšavo, je leta 1928 poročala o avtohemoterapiji pri pljučni jetiki (74).

1929–1941

Leta 1929 je začel izhajati Zdravniški vestnik. Urednik prvega letnika je bil primarij dr. Franc Derganc. Možnost objavljanja v domači reviji je zavrla priliv člankov v Liječnički vjesnik. V letih 1929–1941 je v Liječničkem vjesniku izšlo še 22 člankov v slovenskem jeziku, v Zdravniškem vestniku pa je v tem času izšlo okoli 530 strokovnih člankov. Med temi je v srbskem jeziku izšlo 7 člankov, v hrvaškem 12 člankov, v nemščini 1 članek in v francoščini 1 članek. Ostali članki so bili slovenski. Objav Zbornika Jugoslovanskega protituberkuloznega kongresa iz leta 1934 (ZV številka 6–8) pa pri tem nismo upoštevali.

4 Razprava

Vodilni zdravniki s Kranjske so v 19. stoletju publicirali v nemški oz. avstrijski strokovni periodiki ter v slovenskih dnevnikih, časopisih in nestrokovnih revijah. Izdali so nekaj učbenikov za babice ter priročnike z medicinsko vsebino v slovenskem jeziku (5). Prve objave zdravnikov s Kranjske v Liječničkem vjesniku so bile v hrvaščini, začeni z letom 1886. Po dogovoru med slovenskim in hrvaškim zdravniškim društvom so slovenski zdravniki v Liječničkem vjesniku od leta 1909 dalje objavljali v slovenskem jeziku (4). Število člankov je sčasoma naraščalo, članki pa so zajeli vedno več specialnosti. Objavljanje je prispevalo k razvoju

slovenskega medicinskega jezika. Prehod iz 19. v 20. stoletje jasno nakazuje razvoj modernega jezika in kovanje ustreznih términov. Slovenska medicina je s solidarno pomočjo hrvaškega društva z objavami v svojem jeziku razvila svoj strokovni jezik. Sicer se je strokovni jezik razvijal tudi preko drugih vej medicinske publicistike, prvih učbenikov in področnih slovarjev ter dobil z ustanovitvijo Medicinske fakultete v Ljubljani leta 1919 pomembno podporo *ex cathedra*. Dodatno je slovenski medicinski jezik dobil možnost za nadaljnji razvoj z ustanovitvijo Zdravniškega vestnika. 20. stoletje je prineslo številne jezikovne izboljšave in novosti, nove strokovne revije, univerzitetne učbenike, knjižne in spletne slovarje ter pet izdaj Slovenskega medicinskega slovarja (5). Z današnjega vidika je strokovno pisanje izpred sto in več let okorno. Vendar zaslužijo ljudje, ki so si prizadevali razvijati slovenski medicinski jezik, vse naše priznanje.

5 Zaključek

Zdravniki s Kranjske niso imeli svojega strokovnega medicinskega časopisa. Redki med njimi so objavljali v revijah avstrijskega in nemškega strokovnega območja. Njihovo strokovno objavljanje v Liječničkem vjesniku se je začelo konec 19. stoletja najprej v hrvaškem jeziku. Prelomen je bil dogovor med zdravniškima društvoma leta 1909, da bo Liječnički vjesnik objavljati tudi v slovenščini in da bo Liječnički vjesnik postal uradno glasilo Društva zdravnikov na Kranjskem. Dvajsetletno (1909 – 1929) objavljanje strokovnih člankov v slovenskem jeziku v Liječničkem vjesniku je izraz kolegialnosti hrvaškega zdravništva do slovenskih kolegov. Liječnički vjesnik je bil pomemben usmerjevalec razvoja slovenske zapisane medicinske besede. Ta je nato v polnosti zaživela v Zdravniškem vestniku, ki je začel izhajati leta 1929.

Izjava o navzkrižju interesov

Avtor nima navzkrižja interesov.

Literatura

- Zupanič Slavec Z. Zgodovina zdravstva in medicine na Slovenskem. Ljubljana: Slovenska matica, Znanstveno društvo za zgodovino zdravstvene kulture Slovenije; 2017. pp. 95-124.
- Borisov P. Valenta pl. Marchthurn, Alfred (1869-1926). Slovenska biografija. Ljubljana: ZRC SAZU; 2017 [cited 2022 Jan 5]. Available from: <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi755480/>.
- Gorec S. Šlajmer, Edvard (1864-1935). Slovenska biografija. Ljubljana: ZRC SAZU; 2013 [cited 2022 Jan 5]. Available from: <https://www.slovenska-biografija.si/oseba/sbi657745/>.
- Meršol V. Sedemdeset let Slovenskega zdravniškega društva v Ljubljani. Zdrav Vestn. 1932;4(8-9):131-8.

5. Sket D. Razvoj in perspektive slovenske medicinske terminologije in leksikografije – zgodovinska vloga Zdravniškega vestnika. *Zdrav Vestn.* 2011;80(2):142-7.
6. Point Metelgrad. Varaždin: Point; 2021 [cited 2022 Apr 20]. Available from: <https://library.foi.hr/>.
7. Narodna in univerzitetna knjižnica. DLib: Digitalna knjižnica Slovenije. Ljubljana: NUK; 2021 [cited 2022 Apr 20]. Available from: <https://www.dlib.si/Publications.aspx>.
8. Hrvatski liječnički zbor. Imeni sbora liečnika kraljevine Hrvatske i Slavonije. *A Začasni članovi.* *Liječ Vjesn.* 1877;1(1):15.
9. Valenta A. Sniet (Gangraena) mjehura sa perforacijom u tanko crievu kod retroflexije tegotne maternice. *Liječ Vjesn.* 1883;6(6):81-3.
10. Valenta A. Drugi slučaj snieti (gangraena) mjehura, kao posljedica retroflexije noseće maternice. *Liječ Vjesn.* 1883;6(7):97-9.
11. Valenta A. Kako se može zapriječiti ophthalmoblennorrhoea neonatorum. *Liječ Vjesn.* 1891;13(5):75-7.
12. Šlajmer E. Slučaj pyloroplastike. *Liječ Vjesn.* 1894;16(8):141-8.
13. Šlajmer E. Abscessus cerebri post otitidem mediam suppurativam. *Liječ Vjesn.* 1901;23(1):11-4.
14. Šlajmer E. Lithopaedion. *Liječ Vjesn.* 1901;23(2):37-41.
15. Gregorič V. Dermatološka kazuistika. *Liječ Vjesn.* 1901;23(5):149-53.
16. Kopriwa I. Epidemija typha u gradskoj topničkoj vojarni u Ljubljani. *Liječ Vjesn.* 1902;24(1):1-4.
17. Šlajmer E. Prinos kazuistiki ozljeda srдца s osobitim obzirom na strana tiela u srdcu. *Liječ Vjesn.* 1902;24(9):305-9.
18. Šlajmer E. Prilozi pitanju appendicitide. *Liječ Vjesn.* 1904;26(5):153-9.
19. Šlajmer E. K pitanju prognoze i anesthezije kod radikalne operacije slobodne inguinalne hernije. *Liječ Vjesn.* 1905;27(2):48-53.
20. Rus M. Vpeljava šolskih zdravnikov u Ljubljani. *Liječ Vjesn.* 1909;31(12):295-300.
21. Šlajmer E. Današnje stanje pitanja o etiologiji i terapiji peritonitide uslijed perforacije crijeva. *Liječ Vjesn.* 1910;32(2):49-63.
22. Šlajmer E. Današnje stanje pitanja o etiologiji i terapiji peritonitide uslijed perforacije crijeva. *Liječ Vjesn.* 1910;32(3):117-34.
23. Plečnik J. Zanimivi slučajji iz prosektorske prakse. *Liječ Vjesn.* 1910;32(3):142-3.
24. Bleiweis-Trsteniški D. Slučaj s popolnim Situs viscerum inversus. *Liječ Vjesn.* 1910;32(4):163-6.
25. Göstl F. Zdravniška spričevala za sprejem v blaznico. *Liječ Vjesn.* 1910;32(12):408-11.
26. Levičnik A. Ali so rezultati perkusije pljučnih konic po Krönigovi metodi za praktičnega zdravnika porabni. *Liječ Vjesn.* 1911;33(4):100-9.
27. Levičnik A. Ali so rezultati perkusije pljučnih konic po Krönigovi metodi za praktičnega zdravnika porabni. *Liječ Vjesn.* 1911;33(5):182-98.
28. Levičnik A. Ali so rezultati perkusije pljučnih konic po Krönigovi metodi za praktičnega zdravnika porabni. *Liječ Vjesn.* 1911;33(6):238-51.
29. Gregorič V. Slučaj lepve u Ljubljani. *Liječ Vjesn.* 1911;33(6):218-21.
30. Gregorič V. Ehrlich-Hata 606. *Liječ Vjesn.* 1911;33(8):277-80.
31. Levičnik A. Petdeset let medicine. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):183-7.
32. Rudež V. Zgodovina »Društva zdravnikov na Kranjskem«. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):187-96.
33. Derganc F. Apendicitida. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):197-201.
34. Buh J. Opazke k vnetju slepiča in indikaciji apendektomije s posebnim ozirom na vprašanje, ali je slepič organ? *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):222-4.
35. Derganc F. Apendektomia subserosa. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):226-8.
36. Maksimović O. Prinos k Jacksonovi epilepsiji. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):236-40.
37. Bleiweis-Trsteniški D. O operaciji tumorjev hipofize. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):211-4.
38. Defranceschi P. O izrezu semenovod pri narasli predstojnici in njegovih uspehah. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):217-21.
39. Matko J. Ileus duodenojejunalis. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):240-6.
40. Demšar J. O lupusu. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):224-6.
41. Levičnik A. Dysphagia rheumatica. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):209-10.
42. Jenko I. Carcinoma duodeni periampullare. Kazuističen prinos. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):205-8.
43. Krajec O. Nekoliko o javnem zdravstvu v Ljubljani. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):228-30.
44. Krajec O. Kako je rak (carcinoma) nastopal v zadnjih letih v Ljubljani. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):202-4.
45. Primšar F. Strojne poškodbe I. 1906-10. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):249-53.
46. Göstl F. Praktični zdravniki in psihijatrija. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):214-7.
47. Ješe I. Nekaj statističnih podatkov o legarju na medicinskem oddelku ljubljanske deželne bolnice iz leta 1910 in 1911. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):246-9.
48. Kalan JE. Pozdrav slovenskih abstinentov »Društvu zdravnikov na Kranjskem« ob njegovem jubileju. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):231-3.
49. Nebenführer G. Deželni dobrodelni zavodi v Ljubljani. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):253-8.
50. Divjak S. Kranjska deželna umobolnica na Studencu. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):259-61.
51. Buh J. Cesarja Frana Josipa bolnišnica v Kandiji pri Novem Mestu. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):261-3.
52. Strašek J. Cesarice Elizabete ženska bolnišnica v Novem Mestu. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):263-4.
53. Treuz F. Cesarja Franca Jožefa I. javna občinska bolnišnica v Krškem. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):264-5.
54. Vašek E. Obča javna bolnišnica cesarja Franca Jožefa I. v Postojni na Kranjskem. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):265-9.
55. Barle J. Valvasor in zdravstvo. *Liječ Vjesn.* 1912;34(5):233-6.
56. Krajec O. Alkohol, poškodbe in nezgode. *Liječ Vjesn.* 1913;35(2):50-2.
57. Levičnik A. Alkohol in tuberkuloza. *Liječ Vjesn.* 1913;35(3):103-5.
58. Gregorič V. Salvarsan. *Liječ Vjesn.* 1913;35(5):222-3.
59. Gregorič V. Kako razločujemo škrlatici podobne serumeksanteme s pomočjo Erlichove Amydo-benzaldehid reakcije od prave škrlatice. *Liječ Vjesn.* 1913;35(6):267-8.
60. Bretl E. Moderne zobozdravniške operacije. *Liječ Vjesn.* 1914;36(3):124-6.
61. Ambrožič M. Otroško skrbstvo in otroške bolnice. *Liječ Vjesn.* 1919;41(4):136-45.
62. Černič M. Vojaški zdravniki. *Liječ Vjesn.* 1919;41(5):218-21.
63. Šavnik P. O Wassermannovi reakciji. *Liječ Vjesn.* 1919;41(7):341-61.
64. Robida I. Živčne in duševne bolezni po gripi leta 1918-9. *Liječ Vjesn.* 1919;41(7):361-7.
65. Robida I. Živčne in duševne bolezni po influenci. *Liječ Vjesn.* 1919;41(10):539-42.
66. Robida I. O psihozah vsled otrovanja z atropinom. *Liječ Vjesn.* 1919;41(7):372-5.
67. Robida I. O prisilnem prekladanju spodnjih ekstremitet, osobito kot zgodnjem simptomu pljučne tuberkuloze. *Liječ Vjesn.* 1919;41(8):407-14.
68. Šerko A. Problem psihijatrije. *Liječ Vjesn.* 1919;41(9):461-6.
69. Jenko I. Kazuistika medicinskega oddelka deželne bolnišnice ljubljanske s posebnim ozirom na obmejne pasove med kirurgijo in interno. *Liječ Vjesn.* 1919;41(10):529-37.
70. Matko I. O problemih malarije. *Liječ Vjesn.* 1919;41(8):407-14.
71. Matko I. Ureditev prostitucije v Sloveniji. *Liječ Vjesn.* 1919;41(12):669-80.
72. Cholewa J. O eksperimentalnem blastomu bele miške. *Liječ Vjesn.* 1925;47(4):197-200.
73. Arnšek AF. K vprašanju načina primene tuberkuloznega antigena. *Liječ Vjesn.* 1926;48(4):187-93.
74. Kokalj-Kowalewska B. Vbrizgavanje lastne krvi (avtohemoterapija) v pljučni jetiki. *Liječ Vjesn.* 1928;50(6):798-803.